

Okoljska prijaznost za lepšo in čistejšo prihodnost!

Okoljska prijaznost v sodobni družbi izgublja pravi pomen, saj v hierarhiji naših vrednot prednjačita predvsem življenjsko udobje in izobilje (ne)potrebni materialni dobrin. Na stranske učinke naših dejanj se zato prepogosto pozablja, čeprav je jasno, da bo potrebno začeti varčevati tudi z naravo, če želimo narediti naš svet lepši in čistejši. Zadnji čas je, da se zbudimo in začnemo živeti bolj ekološko – načinov je veliko!

Če vsak usmeri vsaj nekaj svoje energije v razmišljanje, kako lahko zmanjša svoj ekološki odtis, bo zagotovo prišel do zanimivih zaključkov in svojo potratnost z nekaj truda preobrazil v vsesplošno varčnost. Odgovornost vsakega posameznika je, da presodi, kaj je za življenje nujno in kaj nepotrebno – le tako bomo lahko spremenili splošno miselnost in stopili na pravo pot.

Vsak mora začeti pri sebi. Že tako majhno varčevanje, kot je zapiranje vode med umivanjem zob, bo na dolgi rok prineslo veliko pozitivnih učinkov. Še bolj pomembno je, da smotrno porabljamo toplo vodo, saj je skoraj vsaka oblika segrevanja vode do določene mere obremenjujoča za okolje. Vsakič ko nepotrebno trošimo toplo vodo, se torej zamislimo nad svojim dejanjem in skušajmo odkriti načine za zmanjševanje naše potratnosti.

Še večjo obliko varčevanja predstavlja preiščljeno ogrevanje stavb. Za vsakim (pre)toplim prostorom se v veliko primerih porabljajo neobnovljivi viri energije, njihova predelava in uporaba pa imata obremenjujoče posledice za okolje. Zato skušajmo imeti v naših domovih čim nižjo temperaturo, ki je za nas še bivanjsko sprejemljiva. Če imamo sobe, ki jih uporabljamo malo, jih ogrevajmo zgolj po potrebi, v spalnicah pa lahko morda ohranjamo nižjo temperaturo, če uporabimo debelejšo odejo. V hišah lahko naše bivalne površine morda združimo tako, da bomo greli manj prostorov – rešitev je veliko, le domisliti se jih moramo. Te stvari lahko storimo že danes, na dolgi rok pa moramo začeti izboljševati energetske učinkovitost stavb, ki si jih lastimo, za njihovo ogrevanje pa uporabljati naravi bolj prijazne tehnologije, kot so na primer različne izvedbe toplotnih črpalk ali solarni sistemi s sončnimi kolektorji.

Ker smo mobilna družba, je pomembno, da smo pri transportu kar se da ekološki. Naše načine prevažanja z vidika posameznika si lahko organiziramo tako, da najprej pomislimo, če lahko do zelene lokacije pridemo peš ali s kolesom, potem skušamo koristiti javni prevoz in šele nato razmišljamo o ostalih oblikah prevoza. Pri vožnji z osebnim avtom poskusimo naše poti deliti z drugimi, prav tako veliko pripomore, če se trudimo za združevanje opravkov v eni poti.

Ljudje se moramo zavedati, da lahko z naravo varčujemo tudi pri naših prehranjevalnih navadah. Če se pri nakupu odločamo za lokalne produkte, bomo omejili transportne učinke, s podpiranjem ekološke pridelave hrane, pa bomo na dolgi rok preprečili tudi zastrupljanje zemlje. Kdor ima voljo in strast, se lahko loti tudi lastne pridelave na domačem vrtu. V trgovinah izbirajmo živila v embalažah, ki se lahko ponovno uporabijo ali vsaj reciklirajo. Naše jedilnike sestavljajmo iz čim več zelenjavnih in sadnih obrokov ter skušajmo omejiti živalske izdelke, ki so poleg moralnih razlogov, neprimerni tudi zaradi onesnaževanja pri njihovi pridelavi. Poleg tega se pri tem procesu izgublja hranilna vrednost hrane, ki je namenjena pitanju živali, saj bi s to isto hrano lahko nahranili veliko več ljudi, če bi jo uživali neposredno. Če ste torej pripravljeni na nekaj večjega in v sebi čutite potrebo po spremembi na boljše, se lahko odločite za zmanjševanje mesnih obrokov ali jih popolnoma ukinite.

V sodobnem svetu, ko električna energija predstavlja velik pomen za naša življenja, je vsekakor pomembno, da smo z njeno porabo čim bolj preudarni. Začnemo lahko z doslednim ugašanjem luči, televizije in drugih elektronskih naprav, ko jih ne uporabljamo. Pri razsvetljavi lahko z razmeroma majhnim stroškom, v prostore namestimo varčne žarnice. Ko kupujemo nove električne naprave bodimo pozorni na to, koliko elektrike bodo porabile in izbirajmo med tistimi, ki so energetske najbolj učinkovite v svojem segmentu. Čas je tudi, da začnemo razmišljati o zeleni električni energiji, kjer prednjači koriščenje sončne energije, kar je za enkrat najčistejši način pridobivanja elektrike. Cene sončnih elektrarn se hitro nižajo, zato bo v prihodnje naložba v fotovoltaični sistem ena izmed prednostnih za vsakega, ki bo želel varčevati z naravo.

Za konec premislimo še, kako bi lahko bili čim bolj varčni pri nakupovanju materialnih dobrin. Vedno ko nekaj kupujemo, izbirajmo celovito, ne zgolj z vidikov, ki so nam trenutno prednostni. Pred nakupom poskušajmo pridobiti kar čim več podatkov o izdelku, saj se bomo le tako lahko odločili kar se da racionalno. Ko se odločamo za nakup avta bo morda nekaj let star avto prav tako dober kot popolnoma nov avto, ki ga je potrebno še izdelati, in se pri tem napravi veliko večja ekološka škoda kot jo bo napravila nadaljnja uporaba starega avta. Tudi sicer, se na splošno držimo načela, da se stvari, ki so z ekonomičnega vidika še uporabne, ne zavrže, ampak se jih še naprej uporablja oz. se jih skuša na takšen ali drugačen način ponovno uporabiti (npr. za rezervne dele). Novega mobilnega telefona (in drugih tehničnih naprav) zato ne kupujmo, ker nam je nek drugi model lepši, ampak stvari menjajmo, ko se popravilo ne splača več ali ko njihova funkcionalnost ne zadošča našim potrebam. Sicer delamo dvojno škodo, prvič zato, ker stare elektronske naprave vsebujejo škodljive oz. strupene snovi in so za naravo obremenjujoče (še posebej če jih nepravilno zavržemo), in drugič, ker ob izdelavi nove naprave nastajajo škodljivi učinki za okolje. Tudi novih oblek ne kupujmo, ko gre naša garderoba izven mode, ampak šele takrat, ko nova oblačila zares potrebujemo. V primeru preobila oblek lahko nekaj kosov podarimo in s tem poskrbimo za njihovo nadaljnjo uporabo.

Če v sebi čutimo, da želimo biti udeleženi v spreminjanje sveta na boljše, potem lahko že jutri začnemo razmišljati in delovati bolj zeleno. Prej kot bomo ugotovili, da lahko obilje predstavljajo tudi nematerialne stvari, prej bomo lahko prebili miselno oviro, vzpostavili nov sistem vrednot in začeli naše odločitve sprejemati iz ljubezni do narave in ne v želji po naši nadvladi nad njo. Čas je, da začnemo živeti bolj prijazno do našega okolja!

Jure Kacafura